

ske vaje. Pravila nimajo praktičnega pomena, tem več pa vaje.

Oba referata sta bila sprejeta z velikim odobravanjem.

Nato je predsednik tov. Šumer podal glavne misli o disciplinarnih predpisih za učiteljstvo.

Kot delegat za glavno skupščino v Dubrovniku se izvoli tov. Glinšek, za namestnico pa tovarišica Jakličeva.

+ SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo v soboto, dne 20. septembra t. l. na deški šoli v Slovenski Bistrici ob prav lepi udeležbi. Izostalo je tokrat le 9 članov, ki so se skoraj vsi opravičili.

Pozdrav. V pozdravnem govoru se odhajajoči predsednik zahvaljuje za zaupanje, ki ga je članstvo gojilo napram njemu, odkar je pred petimi leti prevzel predsedstvo. Posrečilo se mu je, zbrati vse učiteljstvo našega okraja v društvo, razen dveh učiteljskih oseb.

Zeli, da bi društvo spremljali dve zvezdi-vodnici — složnost in delo.

S prisrčnimi besedami pozdravlja načnega našega prvoribitelja in voditelja tovariša ravnatelja Jelence.

Prečitanje zadnjega zapisnika. Zapisnik junijskoga zborovanja se prečita in odobri.

Stanovske in društvene zadeve. Tovariš ravnatelj Jelenc, burno pozdravljen, izčrpano in zanimivo poroča o dogodkih, zadevajoč učiteljski stan in o pozrtvovalnem delovanju »Podpornega društva za učiteljiščnike v Ljubljani«. S 1. januarjem 1925 pristop društvu Slovenjebistiško učiteljsko društvo kot ustanovni član.

Poročilo. O svojih osebnih vtiših pri skupščini v Krškem poroča tovariš Tomazič z mladostno navdušenostjo, ki jo žalibog pogrešamo pri marsikakem tovarišu in tovariši.

O izletu »Fer. Saveza« k Plitvičkim jezerom in slapovom Krke temperamentno poroča tovarišica Hribarjeva. Njeno nad vse zanimivo popisovanje je bila pač najboljša agitacija za pristop učiteljstva k »Fer. Savezu«.

H koncu čestita tov. Rainer tovarišu predsedniku na njegovem imenovanju za nadučitelja v Ljutomeru, obenem obzaluje njegov odhod, kajti tov. Karbaš si je znal pridobiti ugled in spoščovanje vsakega nosameznika ter mu v imenu članstva obljublja, da bo društvo sledilo njegovim idealom in da bo skušalo delo nadaljevati po poti, ki jo je on začrtal.

Nasilja novega prosvetnega režima.

— na Slučaj Dequal. Čitateljem je znano, da je novi g. minister prestavil z uporabo čl. 71. kot prvega tov. Cirila Dequala iz Dvora v Ambrus. Danes slučaj nekoliko natančneje pojasnjujemo, da tov. vidijo, kako se pri nas meri pravica. — Dequal je služboval 7 let v Ambrusu. Leta 1920. je bil na lastno prošnjo premeščen na Dvor začasno v zvezi s premetitvijo tov. Samca in Janežiča. Na državni praznik 1. decembra 1921 je v cerkvi pel z otroci »Bože pravde«. Po maši ga je v zakristiji napadel dekan G., zakaj ni pel slovensko. Rekel je, da dokler bo on župnik, se ne bo nikdar več pel srbsko. Napadel ga je radi te himne tudi pri konferenci, potem pa vložil ovadbo po čl. 104. in pa tožbo radi žaljenja časti, češ, da je Dequal med konferenco rabil besedo »nesramno«. Državno pravdništvo ni našlo povoda za preganjanje, okrajno sodišče pa je Dequala

Svojih zmožnosti ni uporabljaj le v šoli, ampak tudi na prosvetnem polju. Sokolu je posvečal vse svoje moči. Ves prosti čas je uporabljaj za izobrazbo naroda in za sokolske prireditve kot predsednik dramatičnega odseka v Leskovcu.

Kako je gorel za godbo, bodo pomnili gospodje pri Krškem salonskem orkestru. Navzlic zdravnikovi prepovedi je ob vsakem vremenu prihitel iz Leskovca v Krško, kadar so ga pozvali. Težko bodo dobili namestnika, ki bi 1. vijolino takoj mojstrsko obvladal, kot jo je Lojze Dolinšek. Dasi je bolehal že več let za sušico, bil je vedno vedrega duha, s svojimi dobrimi dovtipi je spravil tudi mračneža v dobro voljo. Kako so ga cenili ne le tovariši, ampak vsi, ki so ga natančneje poznali, je pričal njegov krasen pogreb.

Zelo ga pogrešajo njegovi ožji tovariši na leskovški šoli. Zaradi njegove nežno čuteče duše in dobrohotnosti so ga vzljubili kot svojega brata. Zato mu kličejo: »Hvala Ti na vsem in lahka Ti bodi zemljica!«

A. B.

klikl pomanjkljivim dokazom obsodilo na 100 Din. G. je zahteval nato še disciplinarno postopanje in Dequal je dobil pri okrajnem šolskem svetu v Novem mestu opomin. Imel je velike stroške, tudi mu je med tem umrl edini sin za škrlatinko, no, G. pa je le iskal prilike, kje bi ga še huje udaril. Leto pozneje je bil Dvor razpisani v definitivno namesčenje. Oglasil se je Dequal, ki je bil edini kompetent, prav dobro kvalificiran, prejel je več pohval in nagrado za vzorni šolski vrt. Ko je G. za to izvedel, je po svojem zaupniku župniku O. razglasil, da »če bo višji šolski svet imenoval Dequala, se bo pritožil na ministra, če bo minister potrdil imenovanje, se bo pritožil na kralja, in če bo še kralj potrdil, se bo pa študijo dvignilo. Ljudstvo pa seveda o vsem tem ni ničesar vedelo ter je Dequal izkazalo zaupanje s tem, da ga je zaporedoma dve dobi izvolilo v občinski odbor. V Ljubljani pa niso bili točno poučeni, imenovanja niso izvršili in akt je še žal toliko časa, da je nastopil minister g. Korošec. Takrat pa se je uveljavil zopet dekan G. in je uspel. Čitali smo takoj v časopisu, da se Dequal iz nujnih službenih razlogov premeseča v Ambrus, na Dvor pa pride iz Ambrusa. F. Mervar in njegova žena. Pri tem pa je zlasti zanimivo to, da se oba bračna, niti Dequal noče v Ambrus, niti M. na Dvor. Dequal ima ženo doma z Dvora, ima posestvo, vrt in svoje gospodarstvo. Je občinski odbornik, ima otroke, na Dvoru se je popolnoma uživel in bi s premetitvijo trpel veliko škodo. Ko so ljudje izvedeli za nameravano premetitev, so takoj nabrali 200 podpisov in poslali v Ljubljano 4 odbornike protestirati proti premetitvi, ker so z Dequalom popolnoma zadovoljni. Enako pa je M. začasno navezan na Ambrus. Je blizu tam doma, ima tam sorodnike, uredil si je svoje gospodarstvo in si niti najmanj ne želi na Dvor. Tudi ambruška občina je poslala 3 zastopnika javiti prosvetnemu oddešku, da M. ne puste iz Ambrusa. Ti so šli tudi k SLS in tam zagrozili, naj ob času volitev ne hodijo po glasovem, če jih ne puste dobre učiteljev pri miru. V Ljubljani so vse izjave zabeležili in poslali v Beograd. Na ministru g. Korošcu je sedaj, ali bo poslušal glas dveh občin, ali pa bo ravnan po stopu fanatizmu zaznamovanega dekana G.

Spošne vesti.

— O zadnjih persekulacijah na prosvetnem polju so prinesli poročila tudi srbski in hrvatski listi, ki citirajo vse dogodek in nasilja v tem oziru iz »Učiteljskega Tovariša«. Posebno navajajo »konfiscirano« izdajo »Učiteljskega Tovariša«. Komentarje k temu prinašajo beografska »Politika«, »Vreme«, »Samopravljiva«, Beogradske Novosti in »Reč« ter »Narodna Prosveta«, od zagrebških listov je poročala »Riječ« in »Novosti«. Registrirali so nasilja tudi Dubrovački in Splitski listi. Škandalozne prosvetne razmere in nasilja, ki jih uganja klerikalna stranka v prosvetnem resoru, vzbujajo torej pozornost tudi izven Slovenije in tudi srbska napredna javnost vedno bolj spoznava usodno napako, ki jo je napravila s tem, da je izročila prosveto klerikalni stranki ter obsoja klerikalno partizansko politiko.

— Na konservatorij v Ljubljani so sprejeti nastopni učitelji(-ice), ki so dobili za čas študija potrebnih dopust: Repovš Ivan, Černetova Josipina, Kmetova Marija, Lahajnerjeva Marija, Artlova Marija, Klemenčeva Ivana, Rudolfova Vida, Klovarjeva Sonja in Šušteršičeva Jožica.

— Pri zadnjih občinskih volitvah v Mariboru in v Celju pogrešamo zastopnikov učiteljskega stanu med izvoljeno listo, kar ne dela posebne časti in ne posebne prizorišča sestavljalcem list.

— NABIRALCE »ZVONČKOVIH NAROČNIKOV« vladno, kakor nujno prosimo, da poravnajo zastanke na naročnini »Zvončka«. V mesecih julij, avgust in september nismo prejeli skoraj nikakega denarja. Zberite sedaj naročnino tudi za nazaj in nam jo nemudoma načažite, ker moramo poravnati pri tiskarji na račun tiska. Pričakujemo, da se zanesljivo odzovete tej prošnji.

Uprava listov.

— Blagajnikom učiteljskih društev. Vplačila na račun članarine so od meseca junija sem skoro pri vseh društvenih (s prav malo izjemami) popolnoma izostala. Nekatera društva nam niti za prvo polovico niso poravnala članarine. Prosim tov. blagajnike, da napravijo v

tem oziru red, ker nam je sicer poslovanje pri poverjeništvu zelo otežkočeno. Vodstvo ima vsak dan izdatke, ki jih krije samo s članarino, saj veste, da je to edini dohodek poverjeništvu.

Tovariš blagajniku nujno prosim, da nam nemudoma nakažejo vse zastanke na članarini, pa tudi obrok članarne za III. četrletje. Kdor hitro da, dvakrat da!

Blagajnik.

— Rez. art. potporučnik Srečko F. Kristan, m. p. in učitelj-upravitelj nas noproša, naj lojalno popravimo, da ni bil nikdar suspendiran; glede ostalega pa, da po disciplinarni preiskavi. Ker je rez. art. podp. opremil svoj dopis s štampiljko svoje vojaške sarže, radevole dodajemo še ta dostavek k našemu zadnjemu poročilu. — Nikakor pa se ne moremo strinjati z dvojno mero ministra prosvete v Beogradu in g. malega ministra prosvete v Ljubljani, da so se imenovanja v nekaterih slučajih zaradi disciplinarni preiskave odgodila, v drugih slučajih pa se postopa drugače.

— Članica »Slomškove zveze« gdč. Ana Grebenc, učiteljica v Smartnem ob Dreti izjavlja v »Slovencu« štev. 221. dne 27. sept. 1924, da ni bila nikdar članica UJU in je bila ves čas svojega službovanja članica »Slomškove zveze«. — Rade volje potrijemo, da imenovana ni članica UJU. Bila je pomotoma zamenjana z istoimenom gdč. A. G., našo članico ter s tem popravljamo pomoto.

— Uradni list. Strokovno tajništvo potrebuje v svrhu določitve zbirke Uradnega lista štev. 25. iz leta 1918. Kdor izmed tovarišev more preskrbiti omenjeno številko, ki je edina manjša v celih zbirki, naj to javi po dopisnici.

— Uredništvo »Naše Otadžbine« javlja svojim prijateljima in preplatnicima ovo: Uslijed ferijalnog putovanja sa dacima i teške žalosti u familiji nijesu mogli izaći brojevi za julij i avgust, nego se sada stampa septembarski broj kao 7. pa će do konca godine izaći deset brojeva. Tako će odsada list nospje izlaziti. Kako je urednik prikupio novog i zanimljivog materijala, nuda se, da će ga prijatelji i preplatnici novim prilikom još sračnije poduprjeti v radu za prikazovanje Otadžbine u rječi i slici. Još imade kompleta za g. 1924. Pretplata je 40 Din, a šalje se prof. Dušan Jakšić u Karlovcu (gornjem).

— P. n. poverjenike Slov. Šolske Matice prosim, da mi vpošlje nabiralne pole članov za tekoče leto s članarino vred zanesljivo do 20. oktobra t. l. Dvoje knjig je dotiskanih, na tisk čaka samo še »Zbornik«. Če store poverjeniki s člani vred do gorenjega roka svojo dolžnost, tedaj bodo letošnje Matične knjige v rokah članov že prve dni decembra. Prosim torej, da ne bo brezpotrebne zamude. Letna članarina znaša kakor lansko leto Din 30. — Pavel Plesničar, blagajnik Slov. Šol. Matice, Ljubljana, Komenskega ul. 8.

— Usposobljenostne preizkušnje za osnovne in meščanske šole se prično na državnem moškem učiteljišču v Ljubljani dne 4. novembra 1924 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje za pristop k usposobljenostni preizkušnji se naj predlože po šolskem vodstvu pravčasno okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najpozneje do dne 25. oktobra v rokah izpraševalne komisije. Kdor bi ne bil pripuščen, se bo pravočasno obvestil; posebna vabila k izpitu se ne bodo pošljala. — Izpraševalna komisija za osnovne in meščanske šole v Ljubljani.

— Učitelj(-ce) srpskog ili hrvatskog jezika iz Ljubljane in okolice, koji poučavaju na osnovnim i gradanskim školama samo taj predmet, uputili su gosp. Ministru Prosvete predstavku, u kojoj mole, da im se maksimum sati snizi na 18. Predstavka je dovoljno obrazložena i potkrepljena s jakim razlozima. Učitelji tog predmeta poučavaju u 10, 12 i više razreda, nekoji idu iz jedne šole in drugu sa ukupnim brojem učenika 400—500. Koliko takva učitelja izmori samo govorjenje u više puta, zagubljivo i pršnjoj sobi, tumačenje, ispitivanje, pa popravljanje samo škol, zadača, kad dode na učitelja oko 2500 i više svezaka (godišnje 6 škol, zad.), a da ne govorimo o domaćim vežbama. Tu tegobu te fizičku i duševnu napornost sečaju osobito učitelji gradanskih škol i viših razreda osnovnih škola (6—8). Mislimo, da navedeni razlozi dovoljno govore za snizenje broja sati, te smemo s punim pravom očekivati naredbu gosp. Ministra u tom smislu, za sve učitelje(-ce), koji u Sloveniji poučavaju samo srpski ili hrvatski jezik.

— Usposobljenostni izpit za osnovne in za meščanske šole pred izpraševalno komisijo v Mariboru (na državnem moškem učiteljišču) se prično dne 4. novembra 1924 ob 8. uri zjutraj. Pravilno opremljene prošnje naj se vpošlje potom šolskega vodstva okrajnemu šolskemu svetu, da bodo najkasneje do 25. oktobra 1924 v rokah izpraševalne komisije. Posebna obvestila o pristopu k izpitu se ne bodo razpošljala. — Predsednik.

— Na Meži pri Dravogradu je preminula upokojena učiteljica Alojzija Dominkuš v 65. letu starosti. Službovala je na mnogih šolah bivše Štajerske. Prizadetima sestrama upokojenima učiteljicama Irmil in Gizeli Dominkuš, naše sožalje!

Uspešno sredstvo proti vsem vrstam revmatizma.

Pred enim letom se je posrečilo imenitiju biološko - bakteriološke laboratorije dr. Rahleju iznajti zdravilo Radio-Balsamica, ki je najboljše sredstvo proti vsem vrstam revmatizma. Dr. Rahlejevo zdravilo je splošno znano kot najradikalnejše sredstvo proti revmatizmu, ne samo v naši državi, ampak tudi v inozemstvu, kar dokazujejo priznanja zdravnikov in zahvalna pisma tisočev ozdravljenih bolnikov. Radio-Balsamica se izdeluje na povsem novih principih in je absolutno neškodljiv srcu, tudi na koži in organizmu sploh ne pušča nikakih sledov. Bolniki, ki so se preje zdravili leta in leta v kopališčih, so okrevali že po uporabi dveh do treh steklenic tega čudotvornega zdravila.

Zdravilo se izdeluje in dobiva v laboratoriju dr. Rahlejeva, Beograd, Kosovska ulica 43.

Naša gospodarska organizacija.

— g Darila za »Učiteljski konvikt«: Ruša, Nuša in Slavka Kersnikove na Brdu pri Lukovici, v počesnje spomin pok. ravnatelja Jakoba Dimnika, 250 Din; Južka Povšnar-Zalokarjeva, učiteljica v Kokri, v spomin obče priljubljenega ravnatelja Jak. Dimnika, 100 Din; Božo Račič, upravitelj osrednjega zavoda za žensko domačo obrt v Ljubljani, 10 Din članarine; Engelbert Gangl, viši šolski nadzornik, 10 Din članarine; Ignacij Križman, nadučitelj v pokolu v Gorici, po ravnatelju L. Jelencu v počesnje spomin pok. Jak. Dimnika, 160 Din. — Za Ganglov kamnen: Amalija Keceljeva, učiteljica v Ljubljani, 100 Din. — Darovateljem se izreka prisrčna hvala! — Današnji izkaz: 630 Din, zadnji izkazanih 23.120 Din; skupaj 23.750 Din.

Obrambni vestnik.

V POJASNILO.

»Slovenec« poroča v eni zadnjih številk z velikim zadoščenjem, da sem »sfrčal« iz kluba demokratskih učiteljev. Izjavljam, da nisem sfrčal iz kluba v smislu »Slovenčeve« notice, temveč sem sam izstopil iz kluba in odbora, ker se ne strinjam z delovanjem oziroma ne-delovanjem te organizacije.</p